

Situația internațională între secolele XIV-XVIII

Schița lecției

1. Situația internațională între secolele XIV-XVIII
2. Principalele evenimente care au influențat politica externă a voievozilor români

Situația internațională între secolele XIV-XVIII

- Țările Române se aflau în vecinătatea unor puteri care promovau politici expansioniste: Polonia (în nord), Ungaria (în vest), Imperiul Bizantin, respectiv Imperiul Otoman (în sud)
- obiectivele domnilor: menținerea autonomiei și apărarea integrității teritoriale a spațiului românesc
- mijloace folosite pentru realizarea obiectivelor: diplomatice (tratate) și militare (războaie)
- conflictele dintre voievozii români și Imperiul Otoman erau asimetrice → în majoritatea cazurilor, strategia domnilor români era una defensivă
- tactici folosite de domnii români: pârjolirea pământului, otrăvirea fântânilor, alegerea unui loc propice pentru bătălia finală (mlaștini, păduri, erau evitate bătăliile în câmp deschis)
- au fost momente când voievozii români au beneficiat de ajutorul altor state creștine → creștinii urmăreau oprirea ofensivei otomane la linia Dunării → "Cruciada Târzie"
- începând cu secolul al XVII-lea, acțiunile militare cad pe plan secund, lăsând locul acțiunilor diplomatice
- existența capitulațiilor (înțelegeri scrise între domnii români și sultani) → Țările Române își păstrau autonomia și instituțiile proprii, în schimbul

recunoașterii suzeranității Imperiului Otoman

- când se aflau sub suzeranitatea Porții, Țările Române aveau următoarele obligații economice față de aceasta:
 - tribut / haraci (sumă de bani plătită în schimbul păcii)
 - peșcheș (cadouri pentru sultan și pentru marii dregători)
 - mucarer (mic sau mare - firman de reînnoire a domniei sau de confirmare a domnului)
 - aprovizionarea cu produse (cai, vite, oi, pește, miere, cereale, lemn etc.)

Principalele evenimente care au influențat politica externă a voievozilor români

- 1526: bătălia de la Mohacs → Ungaria este înfrântă de Imperiul Otoman
- 1541: Ungaria este transformată în pașalâc, iar Transilvania devine principat autonom sub suzeranitate otomană
- 1683: asediul Vienei → Imperiul Otoman eșuează în fața Imperiului Habsburgic
- 1699: tratatul de la Karlowitz → Imperiul Otoman pierde Transilvania în favoarea Austriei
- 1711: instaurarea regimului fanariot în Moldova (ultimul domn pământean a fost Dimitrie Cantemir)
- 1716: instaurarea regimului fanariot în Țara Românească (ultimul domn pământean a fost Ștefan Cantacuzino)